

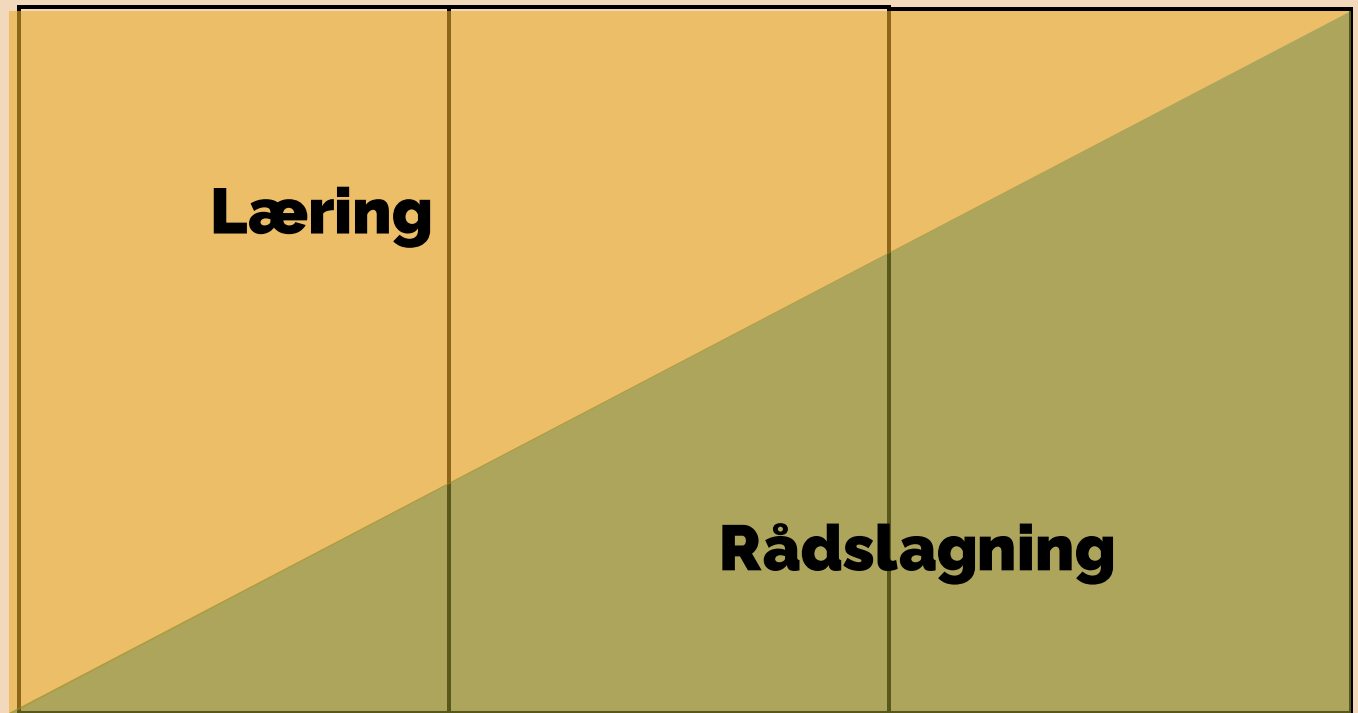
Velkommen

Tredje workshop 9. november 2024
Borgersamling Samskabt Klimahandling

Hvor er vi i processen?

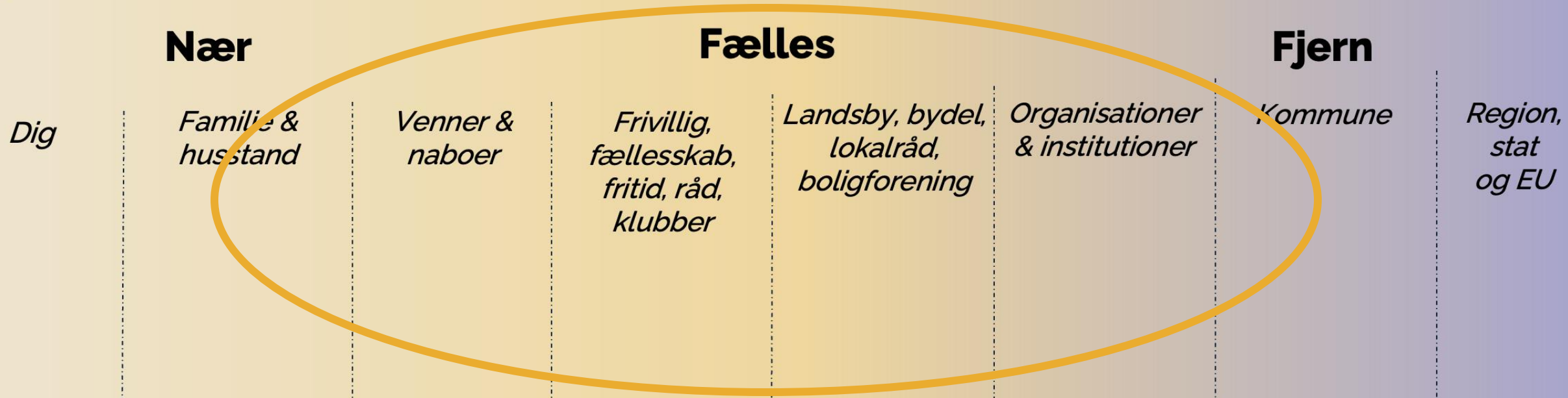
- Vi skal bruge det vi ved i fællesskab til at lave gode initiativer der vil flytte noget
- Vi skal rådslå – hvad synes du om X, Y, Z
- Vi skal beslutte – vi kan blive enige om Z – det går vi med

Tilbageblik

Find alt materiale: <https://www.vejle.dk/om-kommunen/vejle-i-udvikling-undersider/materiale-fra-2-workshop/>

Hvor sker forandringen?

Ekspertbørs

Lars Kjerulf Petersen

Adfærdsændringer og
hverdagslivet ift. Grøn
omstilling

Concito v. Zakia (grundet
aflysning)

Hverdagstransport

Vejle Kommunes
Klimasekretariat

Det kommunale hjørne,
spørgsmål og rapporter
om indsatser, puljer mm.

Morten Wendler Jørgensen
(online)

Klimavenlig kost og
madvaner

Refashion Vejle

Lokalt omstillingsprojekt
om bæredygtig mode

Laila Kildesgaard
(online)

Lokal energi og
varmeproduktion

Celeste Forfang Sørensen
Vild med Vilje (online)

Biodiversitet og lokalt
samarbejde om
biodiversitet

Astrid Haug

Kommunikation og
mobilisering om klima

Tema:

HVAD HAR VI LÆRT FRA EKSPERTBESØG?

Ny viden, fakta og dilemmaer

Tema:

HVAD HAR VI LÆRT FRA EKSPERTBESØG?

Ideer til forandring

Andre har gjort...

LOKAL GRØNTSAGSPRODUKTION

Hvad: Nærmiljøhaver, lokale grøntsagshaver, fælles træplantningsinitiativ, plantefællesskaber.

Hvem: Drives ofte af frivillige, åbne for alle, kommunen kan stille områder til rådighed.

Inspiration til implementering: Byhaver fra Norge og Danmark samt "ReRooting plantefællesskab" i Vejle. Etablering af byhaver, samt organisering af workshops, plante- og høstdage samt sociale events, hvor lokale beboere kan lære om dyrkning og bæredygtighed. Facilitere vidensudveksling og deling af planter og frø.

Mål og værdier: Skabe grønne, urbane åndehuller; fremme fællesskab og lokalt engagement; øge bevidstheden om bæredygtighed; støtte lokal fødevareproduktion.

REGNVANDSOPSAMLING

Hvad: Regnbede, grønne facader og vandlegepladser, der samlet bidrager til bæredygtig regnvands-håndtering.

Hvem: Drives ofte af frivillige, åbne for alle, etablering af større projekter kræver ofte kommunale tilladelser og teknisk planlægning og udførsel.

Inspiration til implementering: Initiativer inkluderer regnbede langs gader og pladser, grønne facader på bygninger, og vandlegeplads der kombinerer leg med effektiv regnvandshåndtering. I São Paulo har lokalsamfundet startet et projekt for regnvandsopsamling for at bekæmpe vandmangel og fremme bæredygtige vandforsyninger. Beboerne lærer at bygge egne regnvandsopsamlingssystemer, hvilket reducerer vandforbruget og beskytter miljøet.

Mål: Forbedre lokal vandforvaltning.

Ambitioner for temaer

1. Hverdagstransport

- Få flere til at træffe et "sundere" transportvalg

2. Energi- og varme

- At vores energiforbrug bliver dækket klimamæssigt bæredygtigt

3. Madvaner og hvor maden kommer fra

- Gøre det nemmere at lave/spise mere klimavenligt

4. Biodiversitet med klimaeffekt

- 50% af de nuværende græsarealer private + offentlige omlægges til blomsterenge, tilplantes med lokale arter opformeret og indsamlet lokalt

5. Hvad gør vi med vandet

- Tilpasse Vejle by til masser af vand-på trods af diverse dæmninger i området

6. Forbrug og cirkularitet

- Have en øget viden og bevidsthed om konsekvenserne af vores forbrug (tøj, elektronik, kød. ex) og konkrete værktøjer til at formindske forbruget.

7. Viden og mobilisering

- Alle kender deres personlige Co2 aftryk

8. Grøn omstilling i landdistrikterne

- Sikre bedre muligheder for at transportere sig uden bil

9. Rejser

- Inspirere til indenrigs rejser

Udviklede de første ideer

Program og formål

Formål: *Producere endelige og gennemarbejdede anbefalinger. Give og modtage feedback på anbefalinger. Stemme om de endelige anbefalinger*

8:30-9:00	Dørene åbner
9:00-9:30	Velkomst og opstart
9:30-10:15	Første prioritering og feedback - Smileyafstemning
10:15-10:45	Hvilken værdi skal vores initiativer skabe
10:45-11:00	Pause og finde nye grupper
11:00-12:15	Arbejde på de prioriterede indsatser
12:15-12:45	Frokost
12:45-13:30	Større grupper – feedback og tilpasning
13:30-14.00	Hvad skal med i de endelige anbefalinger og sidste noter til anbefalinger
14:00-14:30	Opsamling og afrunding

Tal ved bordene

Hvad er vores særlige forventninger i dag
- hvad er vi spændt på

Hvad er godt at vide idag

Arbejdsform

- Vi skal prioritere – vi kan ikke have alting med
- Arbejdshandsker på
- Lytte og stole på gruppen
- Rådslå
- Vi kommer altid i mål
- Vi skal træffe beslutninger

Redaktørgruppe

Opgave:

- Fylde huller ud, lave gode overskrifter
- Sørge for anbefalinger er forståelige
- Skrive introduktion
- Inkorporere eventuelle ændringer fra sidste afstemning

Møde **torsdag d 14. november** online ca 2 timer.

Kort møde **mandag d. 18. november** online ca 30 min

Afstemning og minoritetsudtalelser

Senere i dag skal vi stemme

Mulighed for minoritetsudtalelser:

"Du har ret til ikke at være afsender på de anbefalinger, som du ikke kan vedkende dig eller den gruppe du repræsenterer gennem en minoritetsudtalelse. Eller til at lave en udtalelse hvis der er en enkelt ting du har brug for at sige for at kunne være medafsender. Må max være en side. Og det bliver offentliggjort.

Man skal sende udtalelse senest 16. november på klara@wedodemocracy.dk

Fra initiativer til anbefalinger

Initiativer

Vi har

1) Skrevet alt ind

2) Kigget på ambitioner og noter fra jeres fælles snak efter ekspertbørs og set om der var nogle ambitioner som ikke var kommet med videre.

Ladet nogle af dem smelte sammen fordi det var meget relateret fx

9. Fællesspisninger (uden kød) (2-4)

Inspirere til at spise mere bæredygtigt – Klimahus til fælles madlavning – salg af aftensmad (4)

Spise mere grønt og klimavenligt i familien (2)

23. Fælles pedal-trampestier til fodgænger og cyklister. |

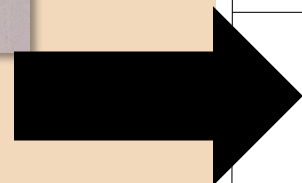
Trampestier der forbinder landsbyer, som billigere alternativer til traditionelle og dyre cykelstier, spørge lokale landsejere (landmænd) om de vil lægge jord til

Fælles

	Frivillig, fællesskab, fritid, klubber	Landsby, bydel, lokaråd, råd, forening	Organisationer, institutioner og virksomheder
& r g e	Støtte lokale energi grupper → DO		Solceller på egne tage
	Sam-investering i anlæg		

(Ambitioner)

(Idéer efter ekspertbørs)

😊 Elsker det!	🙂 Kan lide det	😐 Kan leve med det	☹️ Er uenig i det	😞 Kan ikke fordrage det..

**Skrive
endelige
anbefalinger**

Hvad er en anbefaling?

- Et initiativ, en kampagne, en indsats, en ændring i hvordan nogen gør noget etc.
- Vi skriver anbefalinger til **Udvalget for Lokalsamfund og Nærdemokrati** som støtter, hjælper og samler lokal og borgerdrevet grøn omstilling

Eksempel på en anbefaling 1/2

Navn: **Lad os fjerne asfalt på Rentemestervej**

AMBITIONEN:

- *Rentemestervej får 50% mindre asfalt.*
- *50 mennesker er med i arbejdet med at begrønne Rentemestervej*
- *9 forskellige lokale organisationer er med*

HVORFOR er der brug for initiativet:

- *Vi har brug for at kende hinanden på Rentemestervej og lære hinanden at kende ved at handle sammen.*
- *Vi har brug for at fjerne asfalt og lave mere grønt både pga biodiversitet og klimatilpasning.*
- *Vi har brug for at se handlingen ude i virkeligheden og tro på at det gør en forskel.*

Eksempel på en anbefaling 2/2

HVAD skal der gøres for at realisere initiativet?

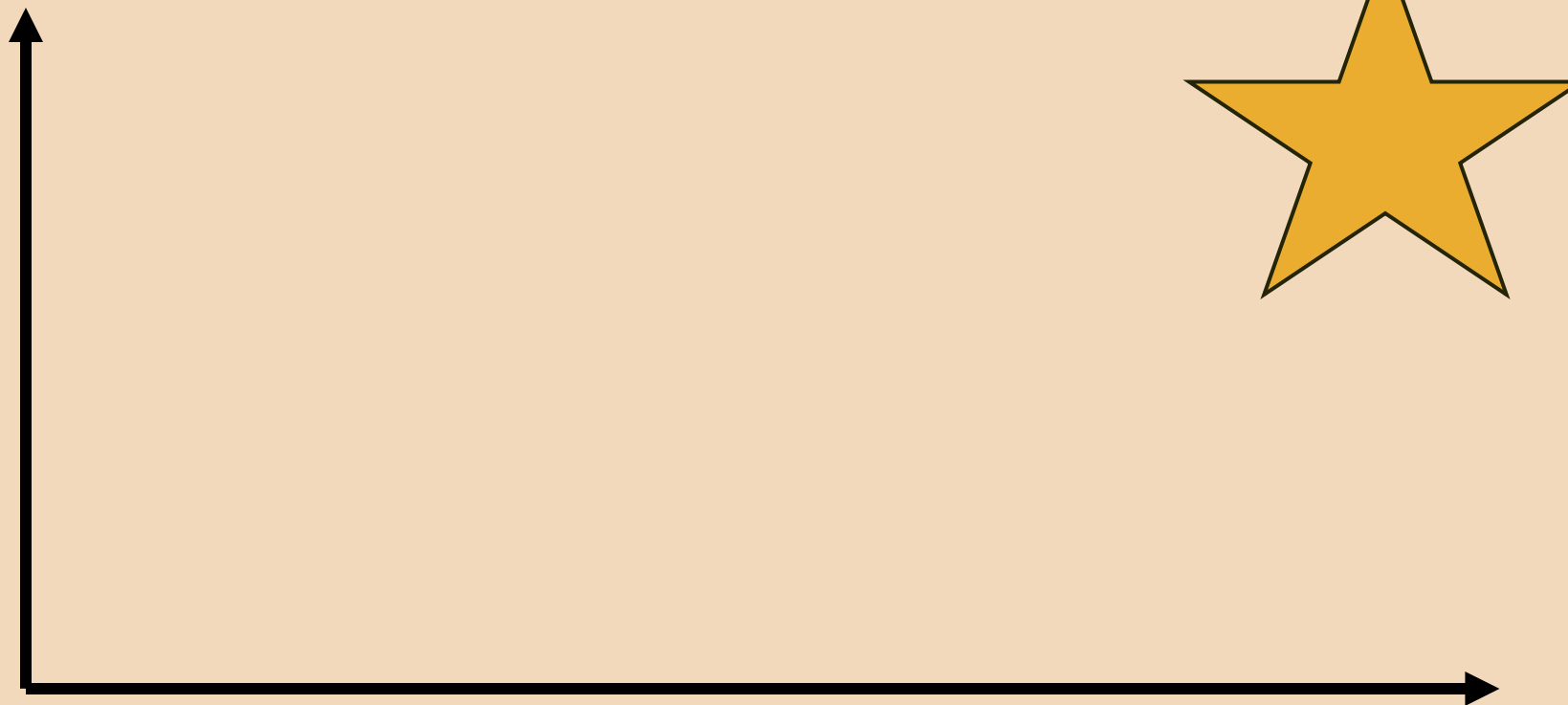
- *Der skal udvikles nogle skabeloner/modeller for nogle simple former for by-begrønning der virker.*
- *Viden skal indhentes om hvordan man fjerner asfalt og om man skal have tilladelse*
- *Der skal holdes et kickoff møde og månedlige fællesspisninger, hvor individer kan troppe op og være med. En tovholder skal holde kaffemøder med de forskellige organisationer vi gerne vil have med.*
- *We Do Democracy vil gerne sætte gang i projektet.*

HVEM skal gå igang?

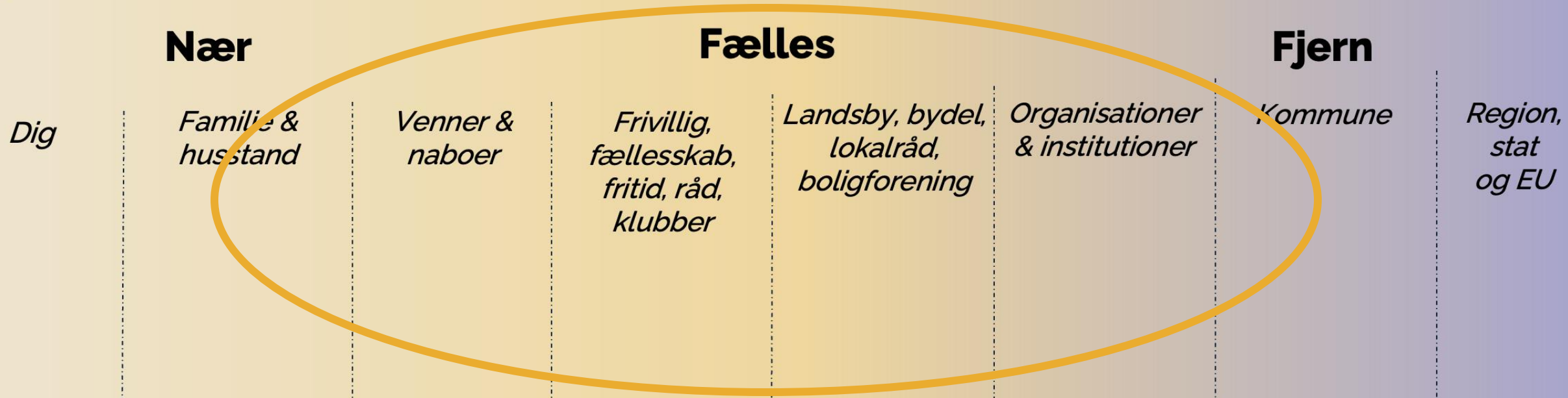
- *Vi får folk med ved at tilbyde dem meget - jord, planter, frø og viden, så de selv "kun" skal være med til at plante og skal sætte systemer for hvordan de vedligeholder.*
- *De 9 organisationer vi kan se er:*
 - *2 andelsboligforeninger - vi kontakter deres bestyrelser*
 - *1 botilbud - vi kontakter ansat fra KBH kommune som er for*
 - *We Do Democracy - vi går selv i gang med at fjerne asfalt fra vores matrikel*
 - *3 kontorbygninger - vi kontakter 3F, naboarkitekter og Andersen Andersen*
 - *Cafe for ensomme - vi går op til dem og snakker med dem*
 - *1 privatskole - vi går over til dem og snakker med dem*
- *Vi har brug for hjælp til at søge en fond til at lønne en tovholder og materialer/workshops i projektet.*

Hvad er relevant når vi vurderer vores ideer?

Effekt – Sænker det vores klimaaftryk?

Engagement – vil jeg være med? Vil min nabo/kollega/arbejdsplads/forening være med?

Er vi i det fælles?

Smiley-afstemning og kvalificering

Galleritur og afstemning

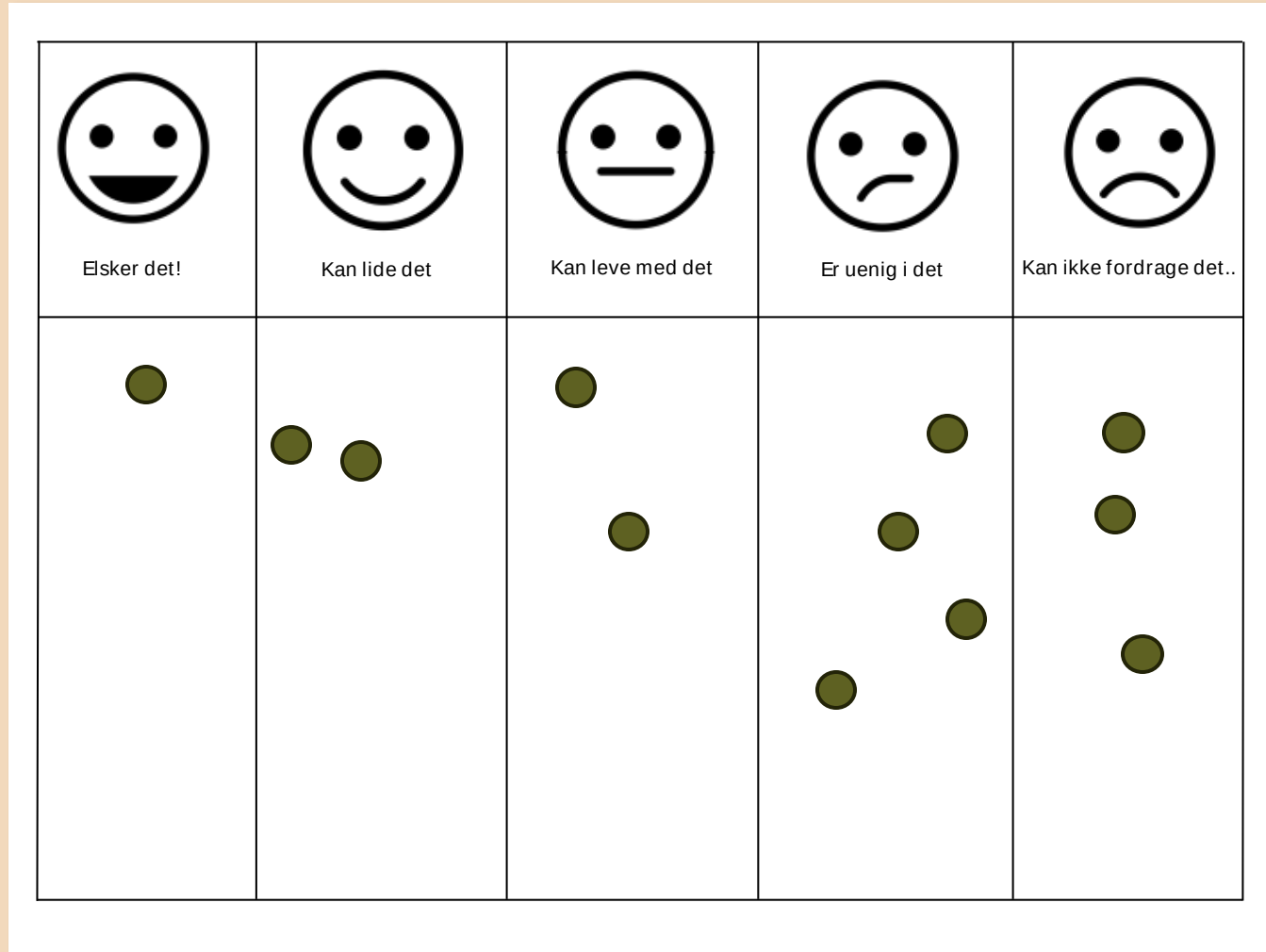
- Alle tager en kuglepen og en post-it blok (farve underordnet)
- I kan starte fra alle ender – rækkefølge er underordnet
- I skal sætte 1 streg på alle smiley-ark
- Vi har 30 minutter til det hele

 Esker det!	 Kan lide det	 Kan leve med det	 Er uenig i det	 Kan ikke fordrage det..
				

Kommentar

Kommentar

Efter afstemning

Flest synes det
er en dårlig idé
→ Ud med den

Efter afstemning

 Elsker det!	 Kan lide det	 Kan leve med det	 Er uenig i det	 Kan ikke fordrage det..
   	 	 		

Samler
kommentarer
til ide

Flest synes at det er
en god idé

→ Vi arbejder
videre med top
24 yndlings og
kommentarer.

Max 24 grupper

Gå rundt, læs og stem (35 min)

Et godt initiativ er et initiativ som...?

Ifølge kernespørgsmål:

Skaber et godt liv i Vejle Kommune med langt lavere klimaaftryk

Derfor skal initiativer selvfølgelig sænke vores klimaaftryk

Men hvilke andre værdier skal vi skabe?

Værdier eksempler

Fællesskab

Sikkerhed

Skønhed

Effektivitet

Vækst

Opgave

- 1) **Kig på kortene** – spred dem fx ud på bordet
- 2) Bliv **enige om de 3 vigtigste** for jeres gruppe

Hvis I synes der mangler én kan I skrive den på et papkort.

Huskere

- Skriv ALT ned (hellere for mange noter end for få)
- Skriv helst med blokbogstaver
- Det gode samarbejde
 - Træd frem, træd tilbage
 - Lyt med respekt
 - Led efter enighed og dilemmaer
 - Tænk over at spille hinandens perspektiver, viden og ressourcer ind

Velkommen i nye grupper

A gruppen arbejder på computer

B gruppen arbejder i hånden

[Skabelon link.](#)

Opgave 1

30 min arbejde.

- Kig på arbejdet fra sidste gang
- Gennemgå de 4 elementer i anbefalingsskabelon.
- Skriv konkret – det skal være så konkret at folk der læser det for første gang forstår hvad I vil.

Opgave 2

- 1) Lad den ene del af gruppen (A/B) præsentere sit initiativ en del af gangen.
- 2) Anden del af gruppen:
 - Er der noget jeg ikke forstår – hvordan kan det gøres tydeligt?
 - Er der noget jeg er uenig med – hvordan kan det tilpasses så jeg har lyst til at være med?
 - Er der noget som skal være mere ambitiøst

Tag noter! Og ret til undervejs

35 min – dvs cirka 15 min pr gruppe

Frokost – vi er tilbage 12:45

Nu skal vi blive færdige

Vi arbejder kun på computer

Opgave: **Vurder hvor langt I er kommet?**

- Er teksterne færdige for begge initiativer?
- Er de forståelige for folk "udefra" – spørg evt en anden deltager eller en procesvært om at læse med
- Kan vi gøre initiativet bedre – tænke i nær-fælles-fjern
- Har initiativerne gode overskrifter?
- Kan vi finde en god illustration? Eller stikord til en?
- Hvordan fordeler vi os bedst så vi kan blive færdige?

Arbejd videre – 30 min

Afstemning og minoritetsudtalelser

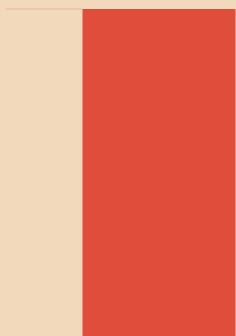
Nu skal vi til afstemning

Sendes pr mail til klara@wedodemocracy.dk. Deadline 16. november. Max 1 a4 side.

Hvornår er anbefalingen stemt igennem?

- Hvis **over 50 %** af borgersamlingens medlemmer stemmer for en anbefaling, så bliver anbefalingen stemt igennem.

- Hvis **under 50%** af borgersamlingens medlemmer stemmer for, så bliver anbefalingen taget ud af de samlede anbefalinger. Man kan som medlem vælge at lave en minoritetsudtalelse med afsæt i anbefalingens indhold.

Er I klar?

Hvad har vi nået i dag

Skrevet, omformuleret og afstemt anbefalinger med hinanden.

Snakket om hvilken værdi vi vil skabe

Stemt 2 gange

Nedsat redaktørgruppe

Redaktørgruppens arbejde

- Pusle de sidste huller på plads
- Skrive introduktion

Mandatet fra ULN

- At bære resultaterne videre ind i ULNs andre klimahandlespor
- At præsentere forløbet og resultaterne til byrådet, relevante udvalg, offentligheden og andre relevante kontekster
- At rapportere tilbage til panelet indenfor efter 3 måneder og igen efter 1 år:
 - hvilke af panelets forslag der er fulgt eller ikke fulgt og hvorfor
 - hvornår/hvor panelets arbejde er præsenteret

Den nærmeste fremtid

14. november	Redaktørgruppen mødes online med We Do Democracy
16. November	Deadline for minoritetsudtalelser
18. november	Redaktørgruppe godkender endelig tekst.
20. november	Udvalget for Lokalsamfund og Nærdemokrati orienteres om borgersamlingens anbefalinger og drøfter lancering og opfølgning
6. december	Alle deltagere modtager Borgersamlingens rapport
20. januar 2025 (forslag)	Offentliggørelse ved åbent arrangement hvor borgersamlingens anbefalinger præsenteres - forhåbentlig med deltagelse af borgmester og kommunaldirektør
Februar 2025-	ULN præsenterer forløbet og resultaterne til byrådet, politiske udvalg, mv. og anbefalingerne anvendes i realiseringen af udvalgets Klimahandlingsplan
April 2025	3 mdr. status fra ULN til borgersamlingens deltagere
Januar 2026	1 års status fra ULN til borgersamlingens deltagere

Hvad kan vi gøre sammen?

Klimanetværksmøder

Lokalråd, foreninger og ildsjæle mødes 4 gange om året for at dele erfaringer og få ny inspiration

Klimaambassadør

Bliv klædt på til at være omstillingsagent! Under kurset kan du forvandle en anbefaling til handling

Klimadag 2025

Events og workshops for den brede offentlighed i Verdensmålsugen (17) fx om jeres anbefalinger

Klimapartnerskaber

Gå sammen med dit lokalråd, skolebestyrelsen eller en forening og lav et klimapartnerskab med VK

Borgernes Grønne Omstillingspulje

Du kan ansøge om op til 300.000 kr. til fx at gøre en anbefaling til virkelighed

Grønt Forum

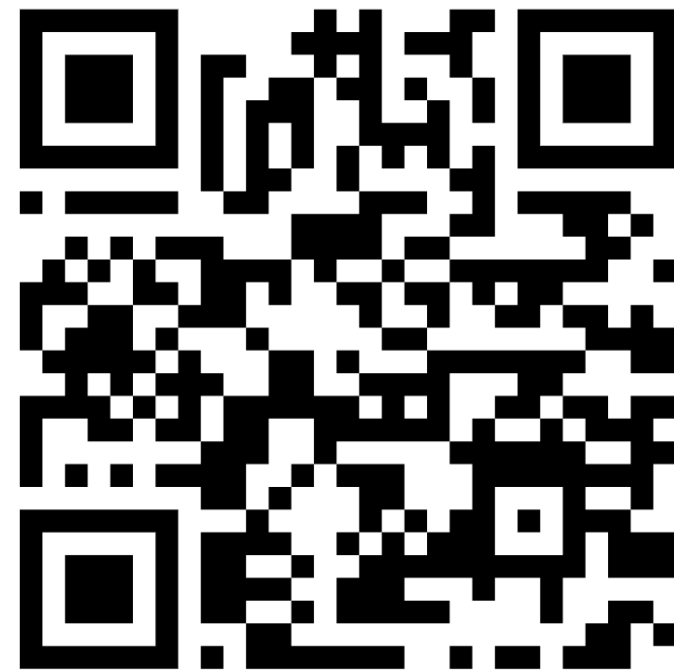
Nyheder, events, råd og vejledning – fx omsætning af anbefalingerne til konkrete projekter

Grønt Forum

Grønt Forum er for dig, der sprudler af gode klima-, natur- og miljøvenlige idéer, og som ikke er bange for at sætte handlinger bag ordene.

Vi binder bro mellem det stærke, nødvendige lokalsamfund og de politiske beslutninger i Vejle Kommune - og forvandler fantasi til forandring.

Kom og vær med – det virker rigtig godt mod klima-magtesløshed og borgersamlingsabstinenser!

Scan mig!

Hvad har vi lært?

Reflekter med nogen du ikke har snakket med i dag!

- Hvad har vi lært som gruppe?
- Hvad kan vi lære om at blande borgere, politikere og lokale aktører?

Tak for nu

Fra Udvalget for Lokalsamfund og Nærdemokrati

Tak for nu!